

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 24 December 1899

N:r 13

INNEHÅLL: *Jul* (med 1 illustration). *Julbullen*, berättelse af Vilma Lindhé. *Från det 19:de seklets Finland* (med 7 illustrationer). *Conrad Nordqvist* (med 1 porträtt). *Knut Nyblom* (med 1 porträtt). *De prisbelönta amatör fotografierna inom 1 afd.* (8 illustrationer). *Frankrikes främste tragiker* (med 2 porträtt). *En svensk affärsresa jorden rundt* (med 4 illustrationer). *Guldörstens offer* (Följetong, med 1 illustration, forts.) *Veckans porträttgalleri* (med 2 porträtt). *Våra nyvalda riksdagsmän* (med 3 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1899.

Jul!

Kom, signade tid
 Utaf barnaglädje och frid,
 Oas uti årets fröftande öken!
 Kom, signade frid!
 Gjut öfver orostid
 Den strimma af ljus, I söken

I sargade sinnen,
 Boars naggande minnen
 Ej natten söfver till ro.
 Kom, signade kväll och gjut
 Varm öfver dalande sekelslut
 Din glans utaf hopp och kärlek
 och fro!

—gh.

JULBULLEN

För HVAR S DAG af VILMA LINDHÉ.

Är hade gått om sedan Gösta Palm julat i föräldrahemmet, eller haft tid att besöka det. Alltid hade det varit hinder i vägen!

Först den långa, besvärliga resan från akademistaden och nödvändigheten att ligga i studierna, sedan — under de tidigare tjänstemannaåren — vikten af att vara på platsen i händelse af befordran och slutligen giftermålet med den rika, firade Ebba Ström hvars kabinettkort han sändt föräldrar och syskon — som en ersättning för det de ej fingo se henne själf.

Dagarna hade sedan dess följt på och liksom uppslukat hvarandra, tills de bildat en lång, oöfverskådlig kedja af jäktande, innehållslös brådska, enerverande nöjen, så kallade plikter och pinande ångslan.

Ebbas far hade dött och mot all förmodan lämnat så godt som intet efter sig, och där stodo de unga makarne med sina dyra vanor och de skulder de — i förväntan på det stora arvet — redan åsamkat sig.

Från och med den tiden började Gösta allt tydligare erinra sig att hans egen far ännu lefde och måste vara en burgen man, som han länge nog försummat och borde sätta sig i förbindelse med.

På det första rent personliga brevet med dess ursäktande förklaring öfver orsakerna till den långa tystnaden — hvilken ej fick tagas som kallsinnighet — följde ett annat med antydningar om hopade bekymmer och ett tredje med bevakande böner om snar hjälp ur hotande trångmål.

Svaret dröjde och blef ej hvad sonen väntat. Bagarmästare Palm hade varit stoltare öfver sin förstfödde än öfver något annat i världen och arbetat öfver förmåga för att skaffa honom hvad han själf saknade — boklig bildning. »Ju mer han har mig att tacka för, dess högre skall han älska mig», tänkte han när han krökte rygg öfver de pösande degarna eller formade dem till större och mindre kakor och bullar, när han rörde i det flammande eldbålet i ugnen, vid hvars sken mjöldammet lyste som rörligt guldstoff, eller radade upp det brunglänsande, färdiggräddade brödet på hyllor och lafvar.

Nu var det helt annorlunda!

Från att ha borgat sig en säck mjöl omsatte han ärligen tusentals. Ånga och maskiner hade också kommit till hjälp och inte behöfde han lägga hand vid något, utan endast ha tillsyn öfver det hela.

De många svåra åren, hvilka varit som en enda lång arbetsdag, gingo dock aldrig ur hans minne. Tvärt om trädde de fram allt tydligare nu, när de lättade mödorna gäfvö tid att tänka. Och hvad annat tänkte han väl på, än hur han försträfvat sig för sonen utan att ha någon tack därför.

»Ha vi kunnat lefva så länge utan hvarandra orka vi väl fortsätta därmed», skref han i sitt hjärtas bitterhet och kände därvid endast lättnad öfver att få gifva sin smärta och förbittring luft.

Men när sonen läste detta med stora, ojämma bokstäfver skrifna bref, i hvilket han förgäfvos sökte efter ett enda försonligt, hoppgifvande ord, fattades han af förtviflan.

Nå, tärningen var kastad! Undergången gifven! Men då — när det var för sent — skulle fadern ångra sig. Det var ändock en tröst. Men hustrun!

Barnet som de nu — efter flera års äktenskap — väntade sig.

Han vred händerna, där han gick fram och åter i rummet. Så böjde han sig ned — ordningsman som han var — och tog upp ett papper, hvilket fallit på mattan. Just som det skulle slängas i papperskorgen, stannade hans ögon vid ett par ord. »Din kärleksfulla moder.»

Han skalf i hela kroppen då han gick fram till lampan och läste.

»Far vet inte om att jag smugglat in den här lilla lappen i hans bref. Har han skrifvit något ovänligt, så lägg det inte för tungt på sinnet. Det är aldrig så farligt som det låter. Bäst är komma hit och tala vid honom. Det är nog bara det han vill. Julen står för dörren och — — —»

Jul! Jul! Han läste om ordet, liksom hörde han det för första gången eller behöfde lära sig dess mening.

Hvad annat hade också julen varit honom detta år än en tidpunkt, då det gick åt ännu mera pengar än vanligt samt åts och dracks dubbelt så mycket?

En här af gamla minnen omfladdrade honom likt varma, glänsande vingar — men han ville inte se, inte följa lockelsen.

Mor! Visst skulle det varit godt att ännu en gång smekas af hennes händer. Men förödmjukelsen? När han inte kommit förr? Hur kunde han då komma nu? Hur skulle han bli emottagen? Och hustrun? Skulle hon vilja?

Det var inte många dagar kvar till helgen; men det lilla frö af längtan som nedlagts i hans hjärta hann dock växa sig så stort att det förkväfde allt annat. Och så foro de i sista stunden, utan att ha bådadt för sig.

* * *

Fädernestaden hade vuxit sig så stor, sedan han sist var där att den knappast stod att känna igen. Detta såg han liksom i en dröm när han åkte från stationen, trött och frusen efter den sömnlösa natten på tåget.

Hustrun däremot, hvilken kände sig fullt ut hvilad och för första gången var vittne till det rörliga, brådskande lifvet ute på gator och torg en julaftonsmorgon, såg gladare ut än på mången god dag.

Det var också något att se huru barn, män och kvinnor — äfven de fattigaste — kommo släpande, eller bärande, med granar, granna papperssirade ljusbärare, grönt, matvaror och paket af alla slag. Och så glada de sågo ut! Som om inga bekymmer funnits till.

Tärarna kommo henne i ögonen utan att hon visste det.

Mötet mellan föräldrar och barn var mera formelt artigt än hjärtligt. Det var så oändligt mycket att säga och ändock letade hvar och en efter ord, rädd att inte finna det rätta eller komma fram med ett enda som var för mycket eller inte på sin plats.

Modern följde de unga in på gästkammaren där himmelssängen stod bäddad med finaste spetsprydda lakan och eldbrasan sprakade.

»Jag trodde så smått ni skulle komma», sade hon förläget och strök med handen öfver det grönblommiga sidentäcket.

Så gick hon ner och styrde om ett och annat vid frukostbordet och småmyste därunder åt sina egna tankar.

Fadern, hvars kalla, stränga ansikte kommit sonens mod att ytterligare sjunka, försvann in i bageriet. Men på vägen dit, öfver den rymliga gårdsplanen, drog han upp och ned näsduken gång på gång — tills han trodde sig lugn och sig lik. Det var han dock så långt ifrån, att äfven den minsta bagarlärning kunde se att ögonen stodo blanka af tårar, medan ansiktet sken af lycka.

Nå, det var jul och ingenting att undra öfver!

Skulle inte den vara glad i hvars försäljningslokal köpare gingo ut och in, i en oafbruten ström, eller som på en sådan dag kunde mätta så många hungriga och visste med sig att han aldrig minskat brödet, om säd och mjöl stigit än så högt i pris.

»Jag tycker vi ger bort mindre än vanligt» sade han där han gick omkring mönstrand de väldiga brödkorgar som voro aflagda till utdelning bland stadens fattiga. »Lägg dit mera! Mycket mera!»

Samtidigt stod sonen vid salsfönstret och såg bort öfver gården till den stora stenbyggnaden med sina många fönster och höga skorstenar, hvilken ersatt det träruckel han mindes.

Hur skulle han ej fröjdats sig däröfver, om blott fadern — den glade, jovialiske fadern — ej varit ännu mera förändrad.

* * *

Det var afton och i bageriet, från hvars fönster det brukade lysa nätterna igenom, var nu mörkt.

I undervåningen förplägades husfolket och uppe i matsalen stod kvällsbordet dukadt med trearmade ljus — ett framför hvarje tallrik. Men midt på bordet, mellan skinka, svinhufvud och brödhögar, fanns plats för fraggigt öl i tennstop och stänkor.

Gösta gick oförmärkt från rum till rum och förnyade bekantskap med möbler och småting. Hur likt det var sig — och så olikt allt annat i världen! Så enkelt, hemtrefligt och kärt!

Då man satte sig till bords tändes granen och alla jullusen.

Modern satt bredvid sonen och fadern midt emot med Ebba, hvilken synbarligen var fullt hemmastadd, vid sin sida.

Och glammet ökades och glädjen steg, medan Gösta lade för sig och åt, talade och svarade, som i en dröm under det blickarne vandrade mellan far, mor, syster och bror, som han nästan glömt att han egt och ännu stod så fjärran.

Hur klok, kraftig och pålitlig modern såg ut och hur friska och lefnadsglada syskonen! Han kände ett styng af smärta och afund. Af dem skulle det blifva helt andra, bättre människor än han själf!

Fadern iakttog han endast i smyg; men ju mera han såg, dess mer trodde han sig förstå att den stränga minen från morgonen varit en påtagen mask som inte passade honom; ty inte var det möjligt att denne gråhårsman med det rödlätta, vänliga ansiktet, hvilken skämtade med hans hustru och fick henne att skratta hjärtligare än någon hört henne skratta, kunde vara så farlig? Men? Ville han visa att det var på sonen ensam han vredgades? För honom ensam han ej hade ett kärligt ord.

Så möttes deras ögon och båda slog ned sina. Också fadern gjorde sina iakttagelser och glädde sig öfver att sonhustrun var fin och vacker att se på; men förständig i tal också, med godt gry i sig, som säkerligen skulle komma till utveckling när hon nu snart blef mor. Och sonen — — — hans hjärta svällde af stolthet. Hur ståtlig satt han där ej i sin fulla manna kraft, med denna prägel af förfining öfver sig som bildningen skänker. Och när nu det trötta, slappa draget kring mun och ögon kom bort — — —

Hans ansikte fick ett skälmaktigt uttryck, när han kastade en half blick öfver bordet och såg sonen granska de olikformade bullarna i julhögen han hade framför sig.

I första ögonblicket hade bibehållandet af detta gamla bruk, hvilket passade för barn men ej för vuxna, förefallit Gösta rent af löjligt, men allt efter som han värmdes af gamla minnen och gamla känslor tänkte han, att utan den där brödhögen med sina russin — och korintprydda nissar, nassar, kusar och kringlor — hvilken var aldeles lik den han fått som barn — skulle det inte varit någon jul.

Just i en sådan hvetebulle med fläta och initialer på hade han fått sin första klocka — en silfverrofva. Nu mindes han det.

Ofrivilligt vände han på bullen som låg framför honom. Och se! Också den hade ett lock som föll af och en urholkning ur hvilken ett papper stack fram.

Han var likblek, då han öppnade det och såg en vexel på just den summa han behöfde för att bli rangerad karl och kunna börja lifvet på nytt, med bättre förutsättningar.

Far och son reste sig upp och stirrade på hvarandra med ovissa, frågande blickar — och tyst blef det i rummet, som hade ingen mer än de båda funnits där — så lågo de i hvarandras armar.

»Far, det är mer än jag förtjänt. Tack! Tack!»

»Tacka inte mig, utan mitt arbete. Mitt yrke, som du funnit simpelt.»

Det var sista resten af bitterhet och den måste ha luft för att blåsa bort. Nu skrattade han och grät på samma gång. »Det var väl du kom, annars hade jag fått telegraferat den där julkänslingen. Att skriva är inte min sak. Det lämnar jag åt sådana som dig — åt de lärda. Du har väl bränt det där dumma brevet?»

»Nej! Det har gifvit mig mer att lära än något annat — utom julbullen, kanske? Och nu, far, tror jag att något förmer än blodsbandet fäster oss vid hvarandra.»

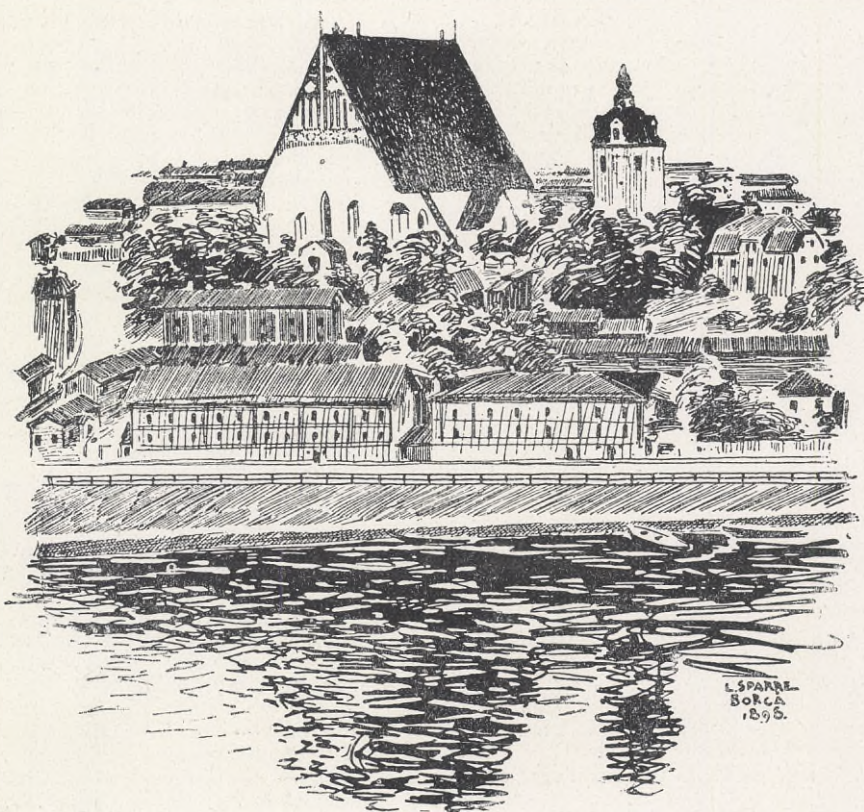
FRÅN DET NITTONDE SEKLETS FINLAND.

(Med teckningar ur »Det gamla Borgå» af *Louis Sparre*.)

Det är den oansenliga, men pittoreskt belägna finska staden Borgå, hvars bild läsaren finner här nedan. Men icke ensamt dess måleriska läge på en starkt kuperad terräng invid en liten i Finska viken utflytande

sista sandkornen förrunnit ur det 19:de seklets timglas, detta sekel, hvilket i sina sista dödsryckningar hotat att draga med sig det Finland som det födde i sin morgongryning.

Genom stadens trånga, vinkliga gator

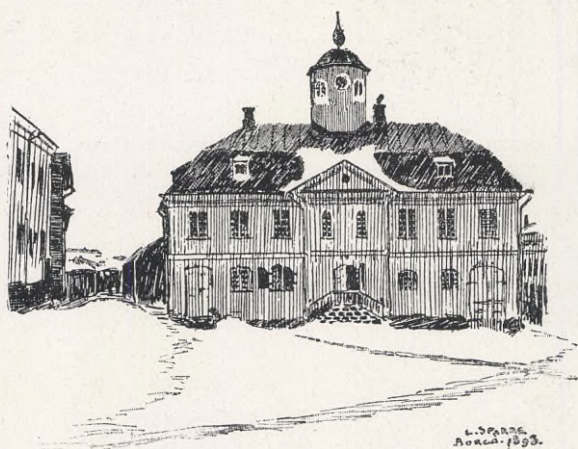
Borgå: Gammelstaden med Kyrkan, i hvilken Alexander I besvor Finlands författning 1809.

å, ej håller den mäktiga utanför staden belägna jordborgen, »Borgbacken» kallad och sannolikt anlagd i 9:de århundradet af konung Erik Wäderhatt, knappast dess uråldriga domkyrka eller dess alderdomliga rådhus skulle i och för sig göra anspråk på intresse hos en publik utom Finlands gränser.

Den roll däremot som det gamla Borgå spelat i Finlands politiska och kulturhistoria, både under den svenska tiden och efter 1808, torde rättfärdiga den lilla stadens presentation inför en svensk läsarkrets, hälst innan de

och öfver dess kullriga brinkar har mången kunglig svensk karet skakat fram sin dyrbara börda med eskort af finska ryttare, och under dess låga tak ha Sveriges märkligaste konungar, gamle Kung Gösta, Gustaf Adolf och Gustaf III, andra att förtiga, lugnt hvilat sina krönta hufvud. Gustaf III vistades under 1788 — 1790 ofta i Borgå, som en lång tid utgjorde hertig Carls högkvarter.

Sista gången en svensk konung före 1808 satte sin fot på finsk jord var år 1802 i juli, då den olycklige Gustaf IV Adolf gjorde besök

Borgå gamla rådhus: Säte för adeln och borgarståndet vid 1809 års landtdag.

jämte sin drottning Fredrika som sammanträffade i Abborfors med sin syster, kejsarinnan Elisabet, Alexander I:s gemål. Borgå besöktes därvid på fram- och återresan.

Dock, sin största betydelse har Borgå spelat som vagga för det 19:de seklets Finland, som sugit sin näring och sin lifskraft ur tvänne mäktiga källor i dess sköte, Borgå landtdag 1809 och Johan Ludvig Runebergs skaldevärksamhet.

Betrakta den allt annat än modärna tvåvåningsbyggnaden här ofvan; den bildar med sitt anspråkslösa torn, sitt brutna tak och sin prunklösa stil i alla fall ett harmoniskt, anslående helt, ehuru ett nutida millionpalats förvisso skulle anse sig för godt att stå vid samma gata. Men en finne kan icke se denna märkliga byggnad utan rörelse, glädje och stolthet. Ty det var i denna byggnad, Alexander I öppnade den minnesvärda landtdagen 1809 med ett tal på franska språket, hvori han bl. a. yttrade:

„Jag har lofvat bibehålla eder konstitution och edra grundlagar. Eder sammankomst här är för Eder en borg på mitt löfte. Denna sammankomst skall bilda epok i eder politiska tillvaro.»

Och i den uråldriga domkyrkan (se bilden N:o 1) med sina stora, rena linier var det, som den högsinnade furstens regentförsäkran till sitt nya folk genljöd,

väckande i allas bröst glada framtidsförhoppningar. Nu är detta tempel för oss finnar som ett relikskrin, hvilket för oss och för kommande slakten bevarar ekot af denna kejsarliga stämma, som efter att ha gifvit Finland dess *Magna Charta**, vänd mot altaret uttalade följande ord med rörd stämma:

»Jag beder den allsmäktige Guden gifva mig styrka och vishet att styra detta aktningssälda folk efter dess lagar och den eviga rättvisans oryggliga ordning».

Icke anade monarken då, att »den eviga rättvisans oryggliga ordning» skulle rubbas innan ett nytt sekels morgon bräckte.

Utom domkyrkan och rådhuset med sina monumentalare karaktärer, innesluter Borgå en mängd enklare, men genom stil och hågkomst intressanta byggnader, af hvilka jag anhåller att få presentera tvänne.

Du ler käre läsare och höjer ömkande på axlarna åt det bräckliga tabernaklet här nedan, med sin svalgång och sin »mansard.» Och dock har detta ruckel, nu så fallfärdigt att det knappt tycks behöfva hjälp för att stupa, äfven »haft sin dag». Det var nämligen i denna kåk som bondeståndets 31 medlemmar hade sina sammanträden vid 1809 års landtdag med nämдемannen Petter Kloc-

Borgå: Vickmanska gården, säte för Bondeståndet vid 1809 års landtdag.

* Regentförsäkran är till sina ordalag alltför känd att här behöfva upprepas.

Borgå: Runebergs hem från 1852 till hans död.

(Utanför andra fönstret på långsidan synes ett litet bräde utsatt med mat för foglarne, den skalden medels en spegel iakttog från sin sjukbädd.

kars som talman. Huset, som artisen tecknat från gårdssidan, tillhör numera urmakare Vickman. Helt visst är det en »kapital» skillnad mellan detta finska riksdagshus från 1809 och det Lithanderska vid Norrström af gårdags datum, men hvilketdera som är stiligare får framtiden afgöra.

Ännu bjärtare kontrast mot domkyrkan och rådhuset bildar ofvanstående byggnad genom sin modärna regelrätthet och konstlöshet. Och dock är det en märklig och intressant byggnad.

Det var i detta låga envåningsträhus som Johan Ludvig Runeberg bodde från 1852 till sin död i maj 1877. Redan fjorton år tidigare hade han flyttat till Borgå.

Man är frestad att se mer än en tillfällighet däri, att den man som mer än någon väckt till lif det nationella medvetandet i Finland, diktat sina berusande, medryckande skaldestycken på samma ort, där de yttre formerna för Finlands politiska tillvaro gestaltades.

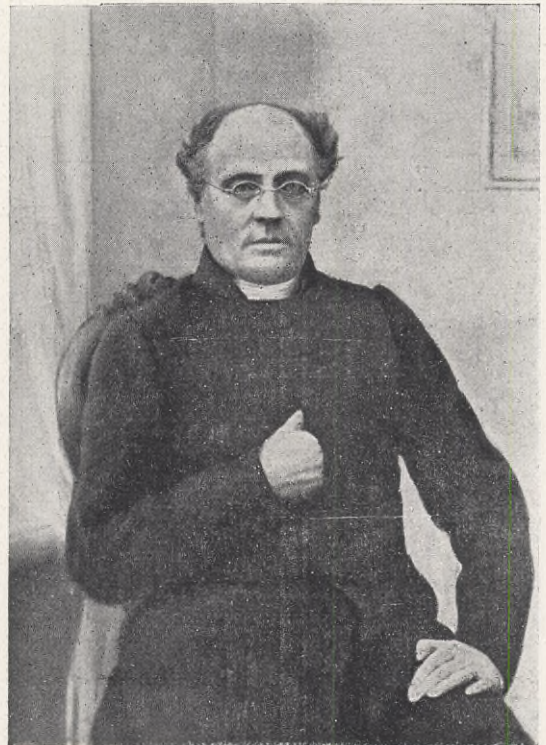
Lång tid förgick, innan det växte kött och blod på den konstitutionellt oklanderliga men något blodfattiga finska statskroppen.

Men läkaren kom och han kom med sin siarblick och ingaf patienten mod och förtröstan. Han skref det ena undergörande receptet efter det andra, Fänrik Ståls Sägner,

Julkvällen, Hanna, Elgskytarne, Grafven i Perho, Kung Fjalar, Kungarne på Salamis. Patientens hjärta började slå och hans kinder fingo rosor. Han, skalden, framom någon annan filosof eller statsman beredde och mognade det finska folket för den uppgift det fått af försynen.

Hvilken denna uppgift är, skall framtiden utvisa. Med bestämdhet måste nämligen den tanken tillbakavisas, att det finska folket skulle *ändamålslost* ha kämpat sin sekler långa kamp mot krig, farsoter och svält.

På dess väg till sin slutliga bestämmelse inom folkens och nationernas led har Gud ålagt Finlands folk en stor och hedrande pröfning: den att kämpa för det rätta utan maktens vapen. Har han anförtrött denna heliga mission åt en ovärdig?

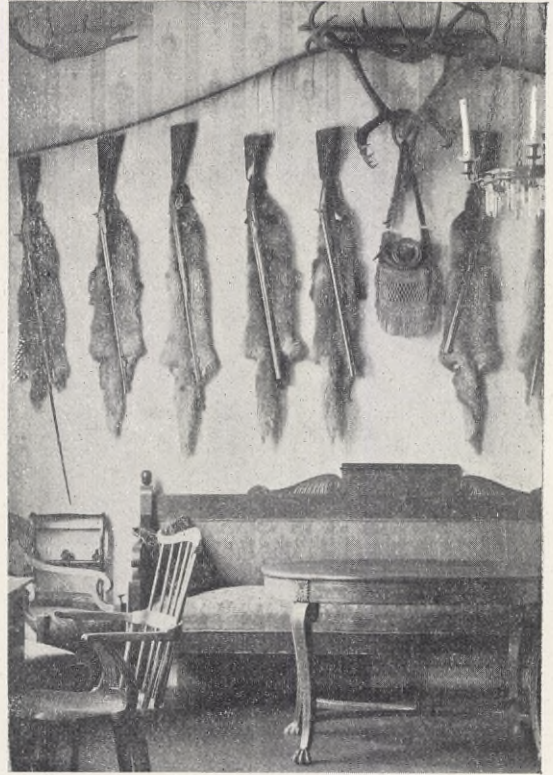

Johan Ludvig Runeberg.

Nej, det folk, som kämpat på Narvas hed, på Leipzigs slätter, Lützens kullar, vid Siikajokis' bräddar, på Ruonabro och på Lemos strand, ett folk hvars hela lif är afspegladt i sådana lysande perlor som Kalevalas runodikter och Runebergs sånger, det sviker icke när en ny ärofull svårighet ställes upp i dess väg.

Finland har trampat ut sina barnskor i blod och försakelse, så länge inga andra vapen stodo till buds. En mäktig och högsint besegrare har gifvit det högre, förfinade vapen i hand: rätt och själfbestämmelse; en snillrik och varmhjärtad skaldefurste har vidgat dess sijn och stärkt dess själförtroende.

Med orubblig trohet mot den ed folket svurit sin monark, men lika orubbligt trofast sig själf, skall Finland icke svika »sin i en högre världsordning grundade plikt att fasthålla vid den lag och rätt, som år 1809 högtidligen tillförsäkrats det finska folket att oförtryckt bibehållas», såsom slutklämman lyder i Ständernas svar å den kejserliga värnepliktspropositionen till urtima landtdagen 1899.

BORGÅ: Interiör från Runebergs hem.

BORGÅ: Interiör från Runebergs hem.

Betrakta den enkla träbyggnaden i Borgå och de två interiörerna från Runebergs hem, en af den finska nationalkänslans heligaste vallfartsorter. Det hem som under lefnadsdagen skänkte hvila och ro åt Johan Ludvig Runeberg har blifvit ett hem, det främsta, för hela det finska folket. Därifrån ha de värmade och tändande ljusstrålar utgått, som gjort det karga Suomilandet oförgätligt och skönare än något annat land för hvarje dess son.

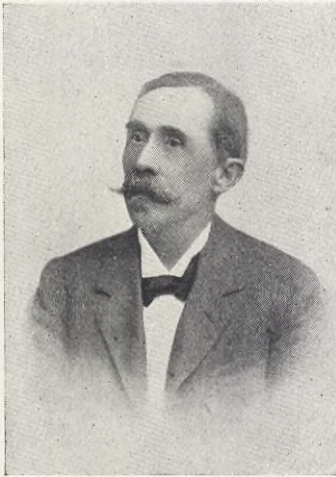
Ty huru än ödet växlar, i solig som mulen dag, skall detta folk minnas hvad dess andlige fader lärde det då han sjöng:

»O, land, du tusens sjöars land
Där sång och trohet byggt,
Där lifvets haf oss gett en strand
Vår forntids land, vår framtids land
Var för din fattigdom ej skyggt,
Var fritt, var gladt, var tryggt.»

A. Berndtson.

Då förste hofkapellmästaren *Conrad Nordqvist* nu tillkännagifvit som sin afsikt att afgå från den maktpåliggande befattning han under så

Conrad Nordqvist.

många år innehaft, kunde en man af hans stora betydelse för svensk konst väl vara förtjänt af ett utförligare omnämnande, än vi här nedan kunna åstadkomma. Men vårt strängt anlitade utrymme medgifver tyvärr endast anförandet af några data.

Johan Conrad Nordqvist föddes 1840 i Vänersborg, blef 1848 elev i Västgöta-Dals regemente, som han åtföljde under danska kriget,

Efter aflagd examen 1864 musikdirektör vid Jönköpings regemente vistades han 1867—68 med statsunderstöd i Dresden och Berlin i och för musikstudier och besökte 1872 Paris i sällskap med Dente. 1875 blef han orgelnist i Storkyrkan i Stockholm, året därpå kormästare och 1869 andre kapellmästare vid K. Teatern. Sedan 1881 är han lärare i harmonilära vid konservatoriet. Genom kontrakt med regeringen öfvertog Nordqvist 1888 ledningen af k. operan, men nedlade 1892 denna sin befattning, sedan operan på grund af ogynnsamma omständigheter bragts i mycket stora svårigheter, och utnämdes då samtidigt till förste hofkapellmästare — den befattning han nu innehar.

* * *

Det har i mer än ett afseende varit en hård och kritisk tid för den svenska operan, denna, under hvilken Conrad Nordqvist kämpat främst i dess led, och har han — naturligtvis isynnerhet, då han modigt ställde sig personligen i breschen men icke lyckades — varit föremål för ett skarpt och i mångt och mycket oberättigadt klander. Hans utmärkta egenskaper och förtjänster som dirigent och musiker hafva dock ej förnekats af någon som velat döma opartiskt, och förvisso skall man ock nu, då han frånträder sin — man kunde väl säga — »stridsplats», gifva honom den honnör, som hans åt konsten helt egnade lif och verksamhet förtjänar.

T. v. T.

KNUT NYBLOM.

En ny Scholander.

Buret af lutans toner har vår fräjdade trubadur Sven Scholanders namn vunnit europeisk ryktbarhet. Det torde ej vara så allmänt bekant, att vi äga ännu en lutsångare, hvilken, att döma af hvad man redan haft tillfälle höra, är på väg att vinna mångas gehör. Det är den trots sin ungdom som skådespelare ganska framstående *Knut Nyblom*, son af professor emeritus Carl Rupert Nyblom.

Knut Nyblom studerade efter våren 1888 aflagd mogenhetsexamen ett år i Upsala i afsikt att ägna sig åt juridiken. Men den torra lagens bokstaf »låg icke för hans röst». Ett par års sjukdom fördröjde emellertid hans inträde på en ny lefnadsbana. Han genomgick därefter Dramatiska teaterns elevskola och blef i juli 1895 antagen till ordinarie skådespelare vid denna teater, där han stannade tvenne år,

Fot. A. Jonason.

Knut Nyblom.

röjande mindre vanliga sceniska anlag.* Under vintern 1897—98 ägnade N. sig uteslutande åt sångstudier. Gammal O. D.-sångare deltog han i körens stora Berlinfärd 1898. Under spelåret

(Forts. sid. 205).

1898—99 var han engagerad vid dir. Ranfts nybildade lyriska sällskap. Här vann han i flere lyckade uppgifter såväl publikens som kritikens bevägenhet, tack vare sin välklingande, väl behandlade tenorbaryton och sin dramatiska begåfning. Vid innevarande spelårs början öfvergick N. till samme direktörs lustspelsafdelning.

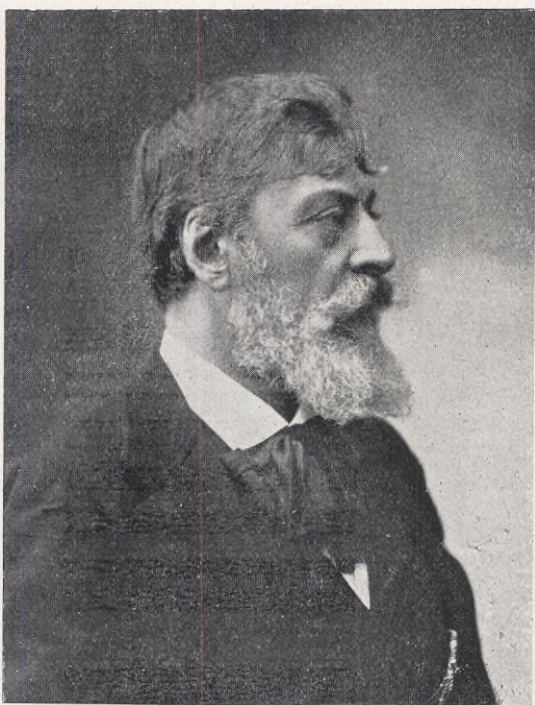
Vid sidan af sin dramatiska verksamhet har Knut Nyblom alltjämt egnat sin tid åt sängen vid lutans toner, inom hvilket område han har mycket lofvande anlag att bli en konstnär af rang. Han har endast uppträdt tvenne gånger offentligt, å Vasateatern samt en gång i höstas i Göteborg, men detta har varit honom tillräckligt att sjunga sig in i en stor publikens tycke. Hans föredrag är

dramatiskt liffullt, sängen väl skolad och prestationerna präglade af värma och intelligent uppfattning. Privat har N. haft äran uppträda för prinsessan Ingeborg och prins Carl, prinsessan Marie af Danmark och prins Eugen. Han har äfven erhållit smickrande uppmaningar att låta höra sig offentligt i Berlin och Köpenhamn.

Vi tvifla icke på, att den begåfvade konstnären skall efterkomma dessa, så fort han nått den fulla utbildning som är villkoret för en succés, när man uppträder för kritiska öron. Vi tvifla ej heller på att hr Nybloms arbete skall bereda honom välförtjänt framgång i den tacksamma konstgenre, inom hvilken han redan vunnit en vacker lager.

FRANKRIKES FRÄMSTE TRAGIKER.

Mounet-Sully.

Mounet-Sully som Hamlet.

Mounet-Sully, den erkänt störste tragiske skådespelaren vid Paris' förnämsta scen *Théâtre Français*, har nyligen hedrat vår svenska hufvudstad med ett gästspel å Kungl. Teatern. Sedan Rossis och Ristoris dagar har säkerligen ingen större representant för den stora konsten gjort Stockholm den äran.

Mounet-Sully uppträdde under detta gästspel som Othello, i Hugos dram »Hernani», Sofokles' »Kung Oedipus», Hugos »Ruy Blas» och »Hamlet». I denna sistnämnda roll, hvilken är en af Mounet-Sullys senare, uppträdde han för första gången 1886. Hans främsta roll är dock konung Oedipus. I Paris är det en gemensam öfverenskommelse — eller öfverensstämmande åsikt! — att Mounet-Sully som den olycklige konungen i Thebe nått höjden af sitt konstnärsskap.

Mounet-Sully är född i Bergerac nära Bordeaux 1841. Han studerade vid konservatoriet i Paris från 1867 till 68, erhöi då pris för tragisk framställningskonst, och fick engagement vid Odéon efter att förut ha uppträdt vid ett par småteatrar. På Odéon debuterade han i »Kung Lear» i en biroll (Cornwall) — Sarah Bernhardt, då ännu ung, okänd och ouppmärksam, spelade Cordelia. Hans andra roll blef Horace i Corneilles tragedi »Les Horaces», och därmed var han inne på sitt rätta område, den klassiska dramen på franska alexandriner.

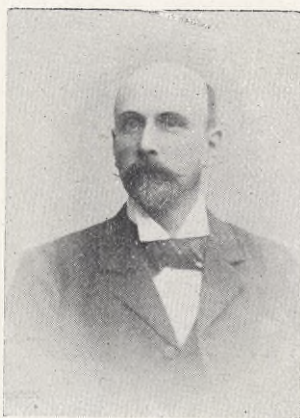
Under kriget 1870—71 var han mobilofficer, debuterade sedan 1872 midt i högsommaren på Théâtre Français som Orestes och har sedan stannat vid denna scen.

EN SVENSK AFFÄRSRESA JORDEN RUNDT.

I.

Nödvändigheten för den svenska exporten att söka vidga sitt verksamhetsområde och med alla lofliga medel förskaffa sig nya afsättningsfält har börjat blifva tydlig såväl för de enskilda affärsmännen som för staten. Vårt södra lilla grannland har med den för detsamma utmärkande påpassligheten sedan flere år en ingalunda obetydlig marknad på Ostasien, speciellt i Siam. För icke länge sedan afreste dit en dansk expedition, i hvilken bl. a. deltagar en prins af danska kungahuset.

Sveriges ostasiatiska intressen ha först på de allra senaste åren börjat tillvaratagas. Här kräfväs dock allvarliga ansträngningar. Främst

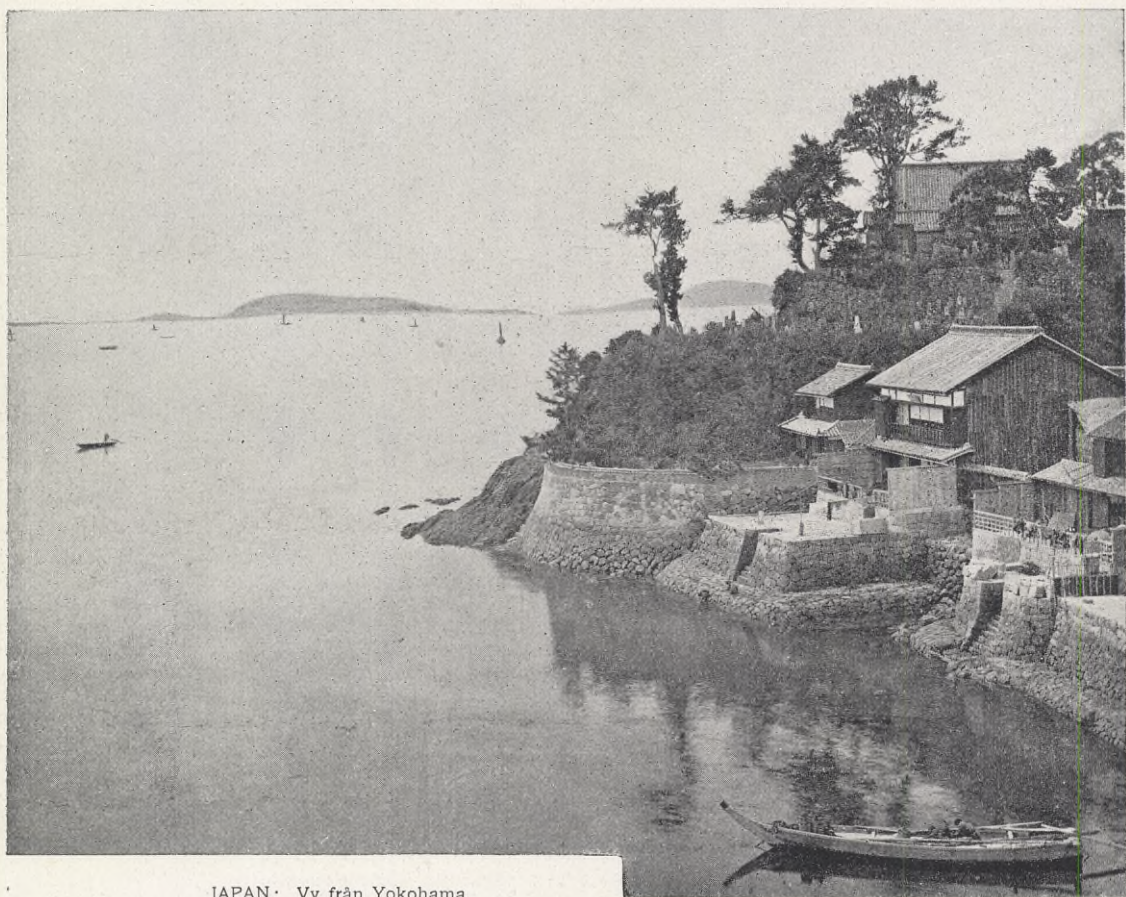

Knut Gadelius.

är det af nöden, att vår diplomatiska representation i denna del af världen förbättras, så att på denna fördrande plats komma personer med vilja och förmåga att uträtta något för svensk exports främjande.

Frågan om tillsättandet af en svensk-norsk beskickning i Peking står ju också på dagordningen och skall utan tvifvel komma före vid nästa riksdag.

En svensk affärsman, hvars mångåriga erfarenhetsrön göra honom till en af landets främsta auktoriteter i denna affärgren, är grosshandlaren *Knut Gadelius* i Göteborg. Hr Gadelius, som redan 1896 bl. a. med statsunderstöd gjorde en längre

JAPAN: Vy från Yokohama.

resa till Kina och Japan i den svenska exportens intresse, har nyligen återvänt hem från en i samma syfte företagen färd jorden rundt, hvilken främst berörde Ostasien. Det är från denna ytterst intressanta färd, HVAR 8 DAG benäget satts i tillfälle att återgifva den serie af bilder från fjärran östern, som vi i dag påbörja.

Man gör sig nu för tiden knappt en föreställning om hvad en resa jorden rundt innebär. Den anses gubevars i vårt rusande århundrade som en ganska alldaglig händelse — men den kräfver dock sin tid och äfven pengar! Hr Gadelius anträdde denna senaste resa den 20 november 1898 och var hemma nästan samma dag i år. Han hade då tillryggalagt omkring 36,000 engelska mil (d. v. s. ej fullt 6,000 svenska) och resan hade kostat omkring 5 pence (= ung. 35 öre) pr mil — en liten nått summa, om Ni räknar ut det. Härtill hade staten lämnat ett bidrag af 2,500 kr.

Hr Gadelius' färd torde säkert vara den största affärsresa som någon svensk privat köpman företagit i den svenska exportens intresse. Resan gick enligt följande marschroute: Från Brindisi genom Suezkanalen via Aden till Colombo, som bekant vid Ceylons »brända dalar». Härifrån bar det i väg till Penang ön (Malackahalfön), så till Deli på Sumatra — det stora tobaksdistriktet — så till Singapore och därpå till Batavia, hemorten för »punschråmmet» arrack, som här tillverkas af gamla kineser, inom hvil-

kas släkter konsten går i arf som en djup familjehemlighet. Från Batavia begaf sig hr G. via Singapore till Kina, där Hongkong och Canton besöktes under en månads tid, hvarpå kosan styrdes till Japan, mikadons, chrysantemums och — geishornas i vår fantasi så romantiserade österland.

Här stannade hr Gadelius i två månader, under hvilken tid han mest uppehöll sig i Tokio och Osaka. Denna senare stad är »Japans Manchester», en fabriksfylld plats med höga skorstenar, skärande hvisselpipor och kväfvande stenkolsrök. Japanerna stå i allmänhet — i motsats till kineserna — ganska högt i gunst hos de vesteuropeiska folken. Åtminstone inbilla vi oss gärna att de i fråga om vesterländsk kultur äro ytterst mottagliga för europeiskt

JAPAN: Tempelklockan i Kawasaki.

Den stora kopparecy lindern utgör "klockan" och den långa tvärsållan, som stötes mot malmen, "kläppen".

initiativ och taga emot européerna själfva med öppna armar. Detta är emellertid ej så riktigt. Japanesen hyllar tvärtom grundsatsen »Japan åt japaneserna!» och utlänningarnes ställning i detta lifskraftiga örike är allt annat än angenäm. Betydligt öfverdrifna äro ock uppgifterna att japanesen skulle nu stå på nästan samma kulturella ståndpunkt som vesteuropén. Dit hinnes icke Japan ännu på många tiotal år. Därtill har det sofvit bort allt för många århundraden.

Från Japan begaf sig hr Gadelius till Kina, besökte Tientsin, Peking — en af jordens på sitt sätt märkligaste städer — och Shanghai. Härifrån företog han en resa 600 eng. mil uppför den bekanta floden Yangtsekiang, om hvars pittoreska stränder europén ej gör sig en föreställning.

Från Shanghai gjordes en afstickare ned till Sumatra, så upp igen till denna stad. Här inskeppade sig hr Gadelius till Havaii, stannade några dagar i Honolulu, därifrån hemfärden gick via San Francisco öfver den amerikanska kontinenten och Newyork.

Resultatet af en resa som denna är gifvetvis ägnadt att med tiden ersätta alla mödor och kostnader. Hr Gadelius' affärsblick och kännedom om förhållandena på marknaden äro en borgen för att resan skall bära goda frukter för svensk export.

* * *

Vi skola i närmast följande n:r återgifva de högst målande och intressanta bilderna från denna färd, hvilka hr G. medfört hem.

JAPAN: Interiör från ett têhus i Tonosawa.
(De unga damerna äro geishor.)

GULDTÖRSTENS OFFER

AF S. H. MERRIMAN.

Öfversättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens i Haag besök hos en döende, af hvilken han köper för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, stoppar professorn pängarne tillbaka i sin plånbok. I andra kapitlet sammanträffa den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel, lord Ferriby, där de finna husets unga dotter, miss Joan, strängt upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till fromma för manufakturistbiträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt, en stor internationell affär med mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott. Vid en »at home», hos Ferribys framlägger lorden i tredje kapitlet sin plan. Som medlemmar af direktionen antagas med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmanen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

I fjärde kapitlet gör en enka mrs Vansittart i det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag bekantskap med mr Percy Roden, för hvars projekt hon visar sig lifligt intresserad. Detsamma går ut på att samla alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsikt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverkningen outhärligt ämne. Fabriken skall förläggas till dynerna i Holland.

Femte kapitlet beskriver malgamitarbetarnes ankomst dit med Cornish som vägvisare. Cornish sammanträffar här med Roden och båda företaga en inspektion af fabriken och bostäderna. De förevisa inrättningen för en mängd inbjudna tidningsmän, hvar på Cornish följer med hem till Roden, där de mottagas af dennes syster.

I sjunde kapitlet läses en interiör af malgamitkontoret i London, där Cornish och lorden sköta »affärerna». Där afhållas äfven små soiréer, vid hvilka en ung mr Rupert Dalkyn och en enkfru, mrs Courteville, voro bland de mera aktiva gästerna.

Efter ett sammanträffande mellan miss Roden och mrs Vansittart i dennes hem följer en scen från malgamitkolonien. Roden och Holzen äro närvarande vid en malgamitbetares dödsbädd.

I nionde kapitlet mötas hos mrs Vansittart miss Roden samt hrr Cornish, Roden och von Holzen.

(Forts från n:o II).

»Ja, det var det. Tjugufyra stycken — just dräggen, så att säga. De sista malgamitarbetarne, som funnos kvar i alla världens delar. Jag försäkrar att jag ej kände mig stolt öfver en sådan samling.»

Han satte sig och skyndade att byta om samtalsämne, hvarvid man tydligen såg, att ämnet intresserade lika litet honom som de öfriga i sällskapet. Han hade med sig de nyaste nyheterna från London, hvilka damerna voro alltför angelägna att få höra. Ty åtminstone för Dorothy Roden var Haag en verklig förvisningsort, där männen lefde ett helt annat lif och kvinnorna hade helt andra tankar än annorstädes. Finns det icke kanske hundrade små nyhetskanaler och *on dits*, som aldrig komma i tidningarna men gå från mun till mun, och hvilka, huru obetydliga de än må förefalla, i förening till slut dock bilda en ganska mäktigt ström, den s. k. allmänna opinionen?

Och denna, som helt omärkligt vuxit fram, finnes plötsligt alldeles färdig, och är så påtaglig, att tidningarna glömma att tala därom. Det är därför som kolonister och andra landsflyktige, hvilka med stolthet trott sig hafva följt med händelsernas och idéernas utveckling i det gamla landet, vid sin hemkomst till England finna, att de hela tiden följt falska kanaler — att hvad som förefallit dem vara viktiga händelser, i allmänhetens ögon varit utan betydelse och att obetydliga idéer däremot lyftats högt mot himlen af den tanklösa hop, som kallas »societeten».

Af Tony Cornish fingo mrs Vansittart och Dorothy veta, att välgörenheten för närvarande hölle på att läggas undan för andra moderna sociala förströelser. Vi tyckas hafva ärfvt af våra förfäder en stor leksaksask, och en uppmärksam historieforskare skall snart finna, att ingen af alla leksakerna däri är ny, utan att alla utan undantag förut användts af våra förfäder, som lekte med dem precis på samma sätt, som vi göra. Snart kastas leksaken — den må nu hafva varit välgörenhet eller en ny religion, sentimentalitet eller förvärfsbegär eller krig — åter tillbaka i asken, där den får ligga, tills en senare tid åter letar fram den och ropar, att den är alldeles ny.

Tony Cornish, som var *dans le mouvement*, lät därför helt varsamt sina åhörarinor veta, att hvad man skulle kunna kalla en kraftigare tidsanda började göra sig gällande. Barmhärtigheten var i nedgående, sporten i uppgående.

Det såg ut, som om hela malgamitfrågan redan tillhörde något förflutet, för så vidt den angick Londonsocieteten. Studenternas kapprodd hade gifvit välgörenheten nådestöten, och med detta fri-luftsnöje kom våren, då till och med de fattiga få försörja sig själfva.

»Och under allt detta hafva fyra hundra malgamitarbetare blifvit så att säga landsatta här i Haag?»

»Ja», svarade Cornish med sitt lätta skratt, »men det reder sig nog. Hvad som behöfdes var blott att sätta saken i gång. Det är den nu. Hvad kunna de mera begära? Kommer icke lord Ferriby själf hitöfver? Han är just nu på väg med båten till Vliessingen. Och han gör en stor uppoffring, ty han måste själf förstå, att han ej på långt när är samma imponerande personlighet på kontinenten som t. ex. i Piccadilly, där hvarenda polisbetjänt känner honom och där till och med tidningspojkarne tyckas hafva en svag aning om att han ej är en vanlig dödlig, till hvilken man kan bjuda ut en radikal tvåöres tidning.»

Cornish afbröt sig tvärt och såg mot dörren, som just i samma ögonblick öppnades af en betjänt, som anmälde:

»Mr Roden. Mr von Holzen.»

De båda männen stego in tillsammans, Roden bredaxlad och med sin vanliga trötta hållning, men väl klädd; Holzen mindre, kraftigare byggd, med tankfullt ansikte och beräkning i blicken.

Roden presenterade sin följeslagare för de båda damerna. Kanske en viss stelhet i hans sätt för-rådde att han medförde Holzen mot sin vilja. Antingen hade Holzen anhållit att blifva presenterad, eller ock hade mrs Vansittart låtit Roden förstå, att hon önskade göra bekantskap med hans kompanjon, men härom nämde man i alla händelser ingenting vid presentationen. Cornish såg allvar-samt på. Holzen föreföll för ett ögonblick litet tafatt, som om han ej kände sig alldeles hemma-stadd i en salong.

Roden drog fram en stol och slog sig ned bredvid mrs Vansittart med en förtrolighet, som denna dam snarare tyckes uppmana till än taga illa upp. De hade, som det syntes, många gemensamma intressen. Roden hade kommit för att träffa mrs Vansittart och ingen annan. Hennes sätt hade ock undergått en förändring, alltsedan Roden steg in i rummet, och hon tycktes med en viss hänsynsfullhet vädja till hans omdöme i allt hvad hon sade eller gjorde. Det var en ytterst subtil förändring, och kanske ingen märkte den, ehuru Dorothy, som utbytte några konventionella fraser med Holzen, en gång blickade bort åt dem.

»Ah», sade Holzen på sitt allvarliga sätt, med hufvudet litet framåtböjdt, som om hans panna hvälde tunga tankar — »men jag är blott och bart kemist, miss Roden. Det är er bror, som har förtjänsten af den finansiella organisationen. Han är ett utmärkt affärs geni och snabb i sina kalkyler. Han förstår sig på pänningar, medan jag endast är vetenskapsman.»

Han talade engelska språket korrekt men långsamt och med holländsk accent. Dorothy fann honom intressant och fortsatte att samtala med honom, medan Cornish stod litet afsides med te-koppen i hand. Holzen var en skarp kontrast till de båda engelsmännen. Han var allvarligare, mera tankfull, en man med djupare syften och af gedignare intelligens. Det fanns någonting visst napoleonskt i hans snabba och beräknande blick, som om han aldrig utan afsikt ett ögonblick sysselsatte sig med en person eller sak. Han gjorde också efter endast några få minuters förlopp en lätt rörelse, som om han icke ämnade stanna längre, än den strängaste etikett fordrade. Han gick tvärs öfver rummet fram till mrs Vansittart och stod framför henne med hälarne tät intill hvarandra under den mest konventionella konversation, i hvilken en och annan stel bugning utgjorde omväxlingen.

»Jag har en kär hågkomst», sade han, då han stod i begrepp att gå, »af en viss Charles Vansittart, en student i Leyden, med hvilken jag äfven längre fram i lifvet kom i beröring. Han var, som jag tror, från Amsterdam och hans mor var engelska.»

»Ah», sade mrs Vansittart. »Ja, mitt namn är helt vanligt.»

Och de bugade sig för hvarandra på utländskt sätt.

TIONDE KAPITLET.

»En god afsikt är en stege som är för kort.»

Jag har ganska stor erfarenhet i sådana saker, och jag tror mig kunna påstå, att den nya finansiella plan som mr Roden och jag utarbetat, är den enda riktiga», sade lord Ferriby på sitt mest imponerande sätt.

Hans åhörare voro major White, Tony Cornish, Holzen och Percy Roden, hvilka kommit tillsammans till ett enskildt möte i lord Ferribys privata salong i hotell »Vieux Doelen» i Haag.

Denna salong låg på nedra botten och hade utsikt öfver Toornofeld, där träden började svagt skifta i grönt, framlockadt af en bedräglig aprilsol. Major White satt rak i ryggen i sin stol och såg med förvåning ut genom fönstret. Han ansåg sig ha så svårt att fatta, att han vanligen brukade be personer, som ville förklara en sak för honom, inte göra sig besvär. »Ni har utan tvifvel alldeles rätt, men som ni vet, är det förspild möda att söka förklara saken för mig», brukade han säga. Hans hållning tycktes nu säga detsamma.

Holzen satt med hakan i handen och betraktade lord Ferriby's ansikte med långt större uppmärksamhet, än som behöfdes för att genomskåda denna fysiologi. Rodens uppmärksamhet var fullt upptagen af de papper, som lågo framför honom på bordet. Han satt vid lord Ferribys sida, färdig att vid behof stå till tjänst, som det anstår ett underordnad verktyg. Lord Ferriby hade uttalat Rodens namn i en viss beskyddande ton och med tydlig önskan att icke göra någon orätt. Cornish lät sin snabba och flyktiga blick hastigt glida från den ene till den andre och uppfångade *en passant* hvarje föremål i rummet, som kunde vara värdt ett ögonblicks uppmärksamhet. Han lade märke till det likgiltiga uttrycket i Whites ansikte och undrade om det kom sig af dennes förvåning öfver att befinna sig på ett komitémöte eller af blotta tanken på att lord Ferriby skulle varit i stånd att skapa någon sorts plan, vare sig finansiell eller af annat slag, ur egen fatatur. Sammanträdet var för öfrigt mycket typiskt. Här fanns ett visst antal män, hvilka delade ansvarighetskänslan sig emellan så opartiskt, att den knappast räckte till allesammans. Det må ligga en viss trygghet i många rådgifvare, men det är säkerligen endast rådgifvarne själfva, som äro trygga.

»Skälen», fortsatte lord Ferriby, »hvarför det är olämpligt, att vi fortfara i vår egenskap af blotta förvaltare för en välgörenhetsfond som denna, äro allt för talrika för att nu ge sig in på. Det må nu vara nog att säga, att många sådana skäl finnas, och att jag öfvertygat mig om att de äro riktiga. Vår främsta önskan är att förbättra malgamitarbetarnes ställning. Det måste helt säket synas tydligt och klart för hvar och en, att bästa sättet att vinna detta syfte är att bilda en oberoende korporation af malgamitarbetare, hvilken sammanhålls af det starkaste af alla band — det gemensamma intresset.»

Talaren gjorde en paus och vände sig till Roden med ett triumferande leende liksom för att säga: »Gör om det, om ni kan.»

»Mina herrar», sade lord Ferriby med eftertryck, »det största gemensamma intresse är en gemensam kassa.»

Som mötet var för litet för applåder, gjorde lord Ferriby endast ett lagom långt uppehåll för att denna storartade sanning skulle uppfattas på rätt sätt och fortsatte därpå:

»Vi föreslå därför, att malgamitfabriken ombildas till ett aktiebolag, i hvilket malgamitarbetarne själfva skola vara de flesta aktieägarna — n. b. de flesta, ej de största. Det bli vi själfva. Vi föreslå aktiekapitalet till tio tusen pund, hvilket ungefär är den summa, som vi lyckats uppbringa genom vårt vädjande till allmänheten för detta stora barmhärtighetsverk. Vi dela detta kapital i två tusen aktier på fem pund, gifva hvarje malgamitarbetare en aktie — låt oss säga fem hundra aktier — och behålla de öfriga — det vill säga femton hundra aktier — för oss själfva. Af dessa femton

hundra aktier föreslås det att tilldela hvar och en af oss tre hundra stycken. Har jag yttrat mig tillräckligt tydligt?

»Ja», svarade White helt optimistiskt och polerade sin monocle med näsduken. »Det skulle hvilken åsna som helst kunna begripa».

»Vår vän, mr Roden», fortsatte lorden, »som i förbigående är en af de styfvaste finanskarlar med hvilken jag någonsin sammanträffat, anser, att då detta bolag har sina fabriker i Holland, förefinns ingen anledning för dess inregistrering i England. Skälen för denna åsikt stå i sammanhang med det förhållande, att den engelska lagen utöfvar en viss kontroll öfver förvaltningen af aktiebolag med begränsad ansvarighet, hvilka bildats i uteslutande afsikt att förtjäna pengar. Vi önska ej att räkna oss som ett sådant bolag. Vi äro ej hägade att betala engelsk inkomstskatt på pännin-

något sätt draga fördel af denna nya finansiella basis. Vi äro aktieägare blott till namnet och mottaga vår utdelning, om det blir någon sådan, endast i vår egenskap af direktionsmedlemmar för malgamitfonden. Vi skola använda vinsten, liksom vi använt kapitalet — uteslutande i malgamiternas intresse. Den utdelning, dessa stackars människor erhålla på sina egna aktier, kan med skäl anses som ett slags premium. Ämnet är noga öfvervägdt af mr Roden, och jag tror, att vi alla äro redo att samtycka till hvarje förslag, som kan berömma sig häraf. Det återstår naturligtvis en hel del detaljer, som kräfva öfverläggning. — Eller hur?»

Lord Ferriby tystnade tvärt och vände sig till Roden, som mumlade några ord.

»Aha — ja! Ja visst! Mr Roden torde godhetsfullt så mycket som möjligt låta oss slippa ifrån detaljer.»

»Mina herrars», sade lord Ferriby med eftertryck.

gar, som äro afsedda för utdelning i välgörande ändamål. Hvarje malgamitarbetare är med sin aktie egentligen icke så mycket att anse som aktieägare, utan snarare som en delägare i vinsten. Vi äro icke i någon bemärkelse att anse som ett s. k. aktiebolag med begränsad ansvarighet.»

Att lord Ferriby åter uttryckt sig tydligt, bevisades klart af det förhållande, att major White vid denna slutledning nickade med oerhördt allvar och visdom.

»Hvad beträffar frågan om vinst och förlust», fortsatte lord Ferriby, »är jag olyckligtvis ej själf affärsman, men jag tror, att vi alla äro fullt öfvertygade om att malgamitföretaget i affärshänseende är i förträffliga händer. Det är naturligtvis ej meningen, att vi i egenskap af aktieägare skola på

Detta var mycket hänsynsfullt och särdeles väl på sin plats, ty Tony Cornish hade gäspat mer än en gång.

»Hvad nu beträffar den gångna tiden», fortsatte lord Ferriby, »har fabriken varit i verksamhet öfver tre månader, och resultatet har varit odeladt tillfredsställande. — Hvafalls?»

»Många dödsfall?» upprepade White slött sin fråga.

»Dödsfall? Ah — bland arbetarne? Ja, det förstås. Därom torde kanske mr Holzen kunna lämna er bättre upplysning än jag.»

Och lorden gjorde bugning tvärs öfver bordet som skulle föreställa utländskt manér.]

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Under denna rubrik kommer HVAR 8 DAG att bringa fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

Carl Oscar Troilius. †

Den 11 dennes afled i Stockholm f. d. generaldirektören för

statens järnvägar Carl Oscar Troilius i en ålder af 86 år.

I besittning af öfverste Ericssons välvilja och förtroende, utnämndes han år 1860 till chef för järnvägarnas kansli- och kameralärenden. Vid Ericssons

afgång 1862 blef Troilius hans efterträdare som chef för statens järnvägar, från hvilken befattning han afgick år 1887. Troilius hade glädjen se huru under hans chefskap statens järnvägsnät utvecklade sig till en grad, som man vid hans tillträde till befattningen knappast kunde ana. *Då* hade statens järnvägar en utsträckning af 669 kilometer, när han 1887 afgick hade siffran stigit till 2,496 kilometer. Åren 1867-75 var T. ledamot af riksdagens Första kammare.

Ludvig Thimgren. †

Byråchefen i arméförvaltningens intendentsdepartement, öfversten Carl Ludvig Thimgren afled den 10 december i hufvudstaden i en ålder af 61 år.

Den aflidne, som var född den 12 januari 1838, tog sin officersexamen 1859 samt ingick vid Dalregementet, där han 1878 blef kapten. År 1895 utnämndes han till öfverste i armén. År 1885 blef T. chef för inten-

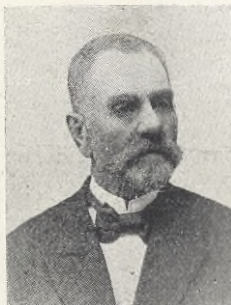
dentsdepartementets militärbyrå, där han 1869 börjat tjänstgöra som byråchefsassistent. Under

åren 1878-84 var T. lärare i militärförvaltning vid krigshögskolan. Thimgren efterlämnar minnet af en samvetsgran förmåga å sitt verksamhetsområde.

VÅRA NYVALDA RIKSDAGSMÄN. VI.

ANDRA KAMMAREN.

Landtbrukare S. M. Pettersson
Nyvald för Norra Tjust, Kalmar län.

Hemmansegaren Nils Olsson, Ättersta
Nyvald för Oppunda härad, Södermanland.

Folkskolläraren W. Johansson, Öja
Nyvald för Vester- och Österrekarne,
Södermanland.